

[Pradžia](#) > ... > [Kreipimasis į Teismą](#) > [Teisinė Pagalba](#) > Germany

Teisinė pagalba

 Vokietija

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Kokios išlaidos yra susijusios su teismo procesu ir kas paprastai turi jas padengti?

Jei jus konsultuoja ir jums atstovauja advokatas, jis turi teisę gauti atlyginimą už atliktą darbą; atlyginimo dydis labai priklauso nuo ginčo sumos. Teismo išlaidos taip pat patiriamos, jei byla iškeliamą teisme. Jos apima ne tik teismo rinkliavas ir išlaidas, bet ir sumas, kurias turi sumokėti šalis, kuriai reikalinga teisinė pagalba, atlikdama teismo reikalaujamą veiksmą, ar išlaidas, kurios būtinos norint imtis reikiamų teisinių veiksmų ar pateikti tinkamą atsiliepimą į ieškinį. Paprastai šias išlaidas turėtų padengti šalis, kuriai teisinės pagalbos nereikia. Jei teismas priima sprendimą tos šalies naudai, išlaidas jai atlygina kita proceso šalis.

2 Kas konkrečiai yra teisinė pagalba?

Vokietijoje skiriama konsultacinė pagalba (*Beratungshilfe*) ir teisinė pagalba (*Prozesskostenhilfe*).

Pagalba teikiant teisines konsultacijas ir užtikrinant atstovavimą ne teismo procese (konsultacinė pagalba) teikiama asmenims, kuriems reikalinga pagalba, pagal įstatymą dėl teisinių konsultacijų mažas pajamas turintiems piliečiams ir atstovavimo jiems (*Gesetz über Rechtsberatung und Vertretung für Bürger mit geringem Einkommen (Beratungshilfegesetz)*).

Kad asmenys, kuriems reikalinga pagalba, galėtų dalyvauti teismo procese, jiems teikiama teisinė pagalba pagal taisykles, kuriomis reglamentuojama teisinė pagalba.

3 Kokie yra teisinės pagalbos suteikimo reikalavimai?

Konsultacinė pagalba arba teisinė pagalba suteikiama, jei teisinių paslaugų prašantis asmuo dėl savo asmeninių ar finansinių aplinkybių (poreikio) negali surinkti reikalingų lėšų ir neturi kitų pagrįstų galimybių gauti pagalbą (pvz., teisinių išlaidų draudimą, nuomininkų asociacijos ar profesinės sąjungos konsultaciją ir pan.).

Be to, numatomas ieškinys, kuriuo jis siekia apsaugoti savo teises, negali būti lengvabūdiškas. Jei teisinė pagalba suteikiama, turi būti pakankamai didelė tikimybė, kad numatomas teisinis veiksmas ar gynyba bus sėkmingi. Teismas, priimdamas sprendimą dėl teisinės pagalbos prašymo, prašymą pateikusio asmens teisinę padėtį turi vertinti kaip teisingą ar bent jau ginčytiną remiantis jo nurodytomis teisinėmis aplinkybėmis ir pateiktais dokumentais; be to, dėl faktinių aplinkybių teismas turi būti įsitikinęs, kad prašymą pateikęs asmuo galės pateikti įrodymus. Jei teisiniai reikalavimai įvykdyti, aptariamam asmuo turi teisę gauti konsultacinę pagalbą arba teisinę pagalbą.

4 Ar teisinė pagalba teikiama visų rūšių bylose?

Vokietijoje atskiriama konsultacinė pagalba ir teisinė pagalba (žr. 2 klausimą).

Konsultacinė pagalba (ji apima konsultacijas ir, jei reikia, atstovavimą) teikiama civilinės teisės, įskaitant darbo

teisę, administracinę teisę, konstitucinę teisę ir socialinę teisę, klausimais. Baudžiamosios ir reguliavimo teisės klausimais teikiamos tik konsultacijos. Konsultacinė pagalba teikiama klausimais, kuriais turi būti taikoma kitų valstybių teisė, jei faktinės bylos aplinkybės yra susijusios su Vokietija. Konsultacinė pagalba neteikiama mokesčių teisės bylose.

Teisinė pagalba teikiama visų rūšių bylose dėl civilinių ginčų, ne ginčo teisenos tvarka nagrinėjamos bylose ir darbo, administracinio, socialinio ar mokesčių teismo (*Arbeitsgericht, Verwaltungsgericht, Sozialgericht* arba *Finanzgericht*) nagrinėjamos bylose. Teisinė pagalba neteikiama kaltinamiesiems baudžiamosiose bylose ir skolininkams nemokumo bylose. Taisyklėse dėl teismo paskirtų gynėjų numatytos išsamios specialiosios taisyklės dėl kaltinamųjų baudžiamosiose bylose. Skolininkams nemokumo bylose su procesu susijusių išlaidų mokėjimas gali būti atidėtas, jeigu jie kartu su pareiškimu dėl nemokumo pateikė prašymą atleisti nuo likusios skolos. Pagal atskirą prašymą nemokumo bylų teismas tokiais atvejais skolininkui taip pat skiria skolininko pasirinktą advokatą, jeigu paaiškėja, kad advokato atstovavimas bus reikalingas.

5 Ar yra specialių procedūrų, taikomų ypatingais atvejais?

Tokių specialių procedūrų nėra; esamos galimybės gauti konsultacinę pagalbą ir teisinę pagalbą taip pat apima atvejus, kai yra būtinybė.

6 Kur galiu gauti teisinės pagalbos prašymo formą?

Konsultacinės pagalbos ir teisinės pagalbos prašymų formas galima gauti vietos teismuose (*Amtsgerichten*) arba iš advokatų.

7 Kokius dokumentus reikia pateikti kartu su teisinės pagalbos prašymo forma?

Reikiamą informaciją apie pajamas reikia patikimai įrodyti pateikiant atitinkamus dokumentus (pvz., atlyginimo lapelį arba, jei asmuo dirba savarankiškai – paskutinio mokesčio apskaičiavimo duomenis).

8 Kam turiu pateikti teisinės pagalbos prašymą?

Vokietijoje atskiriama konsultacinė pagalba ir teisinė pagalba (žr. 2 klausimą).

Prašymas suteikti konsultacinę pagalbą pateikiamas rajono, kuriame yra asmens, norinčio gauti teisinę paslaugas, teisinė nuolatinė gyvenamoji vieta, vietos teismui. Jei to asmens teisinė nuolatinė gyvenamoji vieta yra ne Vokietijoje, kompetenciją turi rajono, kuriame asmeniui reikia gauti konsultacinę pagalbą, teismas. Dėl šios pagalbos formos taip pat galima kreiptis tiesiogiai į advokatą. Tokiu atveju reikiamą prašymą vėliau, per keturias savaites, reikia pateikti vietos teismui.

Teisinės pagalbos prašymą reikia pateikti teismui, kuriame yra nagrinėjama byla, dėl kurios prašoma pagalbos, arba kuriame ta byla bus nagrinėjama. Teismas (o ne, pavyzdžiui, socialinės paramos įstaiga) išnagrinėja prašymą ir nusprendžia, ar įvykdyti teisinės pagalbos suteikimo reikalavimai.

9 Kaip sužinoti, ar turiu teisę į teisinę pagalbą?

Informacijos apie konsultacinę pagalbą ir teisinę pagalbą galima gauti vietos teismuose arba iš advokatų.

10 Ką turėčiau daryti, jei turiu teisę į teisinę pagalbą?

Jei turite teisę gauti konsultacinę pagalbą arba teisinę pagalbą, turėtumėte užpildyti atitinkamą formą, pridėti reikalingus dokumentus ir ją pateikti 8 punkte nurodytai įstaigai.

11 Kas parinks man advokatą, jei turiu teisę į teisinę pagalbą?

Vokietijoje atskiriama konsultacinė pagalba ir teisinė pagalba (žr. 2 klausimą).

Asmuo, norintis gauti teisinės paslaugas, gali gauti pasirinkto advokato konsultacinę pagalbą. Bremeno ir Hamburgo žemėse konsultacinę pagalbą galima gauti viešuosiuose teisinių konsultacijų centruose. Advokatai privalo teikti konsultacinę pagalbą; prašymas suteikti šios formos teisinę pagalbą gali būti atmestas tik konkrečiais atvejais dėl svarbių priežasčių.

Jei suteikiama teisinė pagalba, galite laisvai pasirinkti advokatą. Proceso šalis turi pasirinkti advokatą, kuris įgaliotas jai atstovauti teisme. Teismo pirmininkas advokatą parenka ir paskiria tik tuo atveju, jei atitinkama šalis negali rasti advokato, kuris sutiktų jai atstovauti.

12 Ar teikiant teisinę pagalbą padengiamos visos teismo proceso išlaidos?

Vokietijoje atskiriama konsultacinė pagalba ir teisinė pagalba (žr. 2 klausimą).

Advokatas turi teisę gauti 15 EUR mokestį iš asmens, kuriam teikia konsultacinę pagalbą; šio mokesčio gali būti atsisakoma atsižvelgiant į atitinkamo asmens aplinkybes. Kitokie susitarimai dėl atlyginimo negalioja. Likusią atlyginimo dalį advokatas gauna iš valstybės išdo.

Teisinės pagalbos atveju padengiamos visos su procesu susijusios išlaidos, išskyrus proceso šalies išlaidas, kurios nebuvo būtinos jo teisėms apsaugoti. Šalis, kuriai reikalinga teisinė pagalba, nepatiria jokių papildomų išlaidų.

13 Kas padengia kitas išlaidas, jei turiu teisę gauti tik ribotą teisinę pagalbą?

Jei teisinės pagalbos reikalavimai įvykdyti, proceso šalis nepatiria jokių kitų išlaidų. Jei teisinė pagalba suteikiama, padengiamos visos būtinos su procesu susijusios išlaidos. Tačiau, jei proceso šalis yra finansiškai pajėgi dalį savo pajamų skirti su procesu susijusioms išlaidoms, ji privalo visą atitinkamą sumą arba jos dalį dalimis atlyginti valstybės išdui, kuris tas išlaidas padengė. Asmeninė ir finansinė padėtis gali būti peržiūrima ketverius metus nuo proceso pabaigos, gali būti nurodyta sumą mokėti dalimis arba gali būti koreguojamos jau nustatytos dalys. Didžiausias dalinių mokėjimų skaičius, kuris yra būti nustatomas, yra 48.

Gali būti, kad teisinė pagalba bus skirta ne visiems proceso etapams (toliau – dalinė teisinė pagalba). Tokiais atvejais teisinė pagalba teikiama tik tuo proceso etapu, kuriam ji buvo skirta.

14 Ar teisinė pagalba taip pat apima apeliacinius skundus?

Suteikiama teisinė pagalba nėra automatiškai taikoma apeliaciniams skundams. Teisinė pagalba nebeteikiama, kai bylą nagrinėjantis teismas priima galutinį sprendimą. Tačiau galima vėl kreiptis dėl teisinės pagalbos apeliaciniame procese. Apeliacinis teismas įvertins, ar šaliai vis dar reikalinga pagalba, ir ar apeliacinis skundas nėra lengvabūdiškas ir yra tikimybė, jog jis bus patenkintas. Vertinimas, ar apeliacinis skundas nėra lengvabūdiškas ir ar yra tikimybė, jog jis bus patenkintas, neatliekamas, jeigu priešinga bylos šalis pateikė apeliacinį skundą. Jei šie reikalavimai įvykdyti, bylos šalis turi teisę gauti teisinę pagalbą.

15 Ar teisinė pagalba gali būti nutraukta nesibaigus teismo procesui (arba net atšaukta po teismo proceso)?

Vokietijoje atskiriama konsultacinė pagalba ir teisinė pagalba (žr. 2 klausimą).

Konsultacinę pagalbą galima atšaukti, jei ji buvo suteikta remiantis šalies, norinčios gauti teisinės paslaugas, pateikta neteisinga informacija.

Teisinė pagalba gali būti atšaukta tik esant šioms aplinkybėms:

1. jei pagalba buvo gauta apgaule remiantis neteisinga informacija apie ginčą;
2. jei siekiant įvykdyti pagalbos suteikimo subjektyviuosius reikalavimus buvo pateikta neteisinga informacija ir nebuvo pateiktos reikiamos deklaracijos;
3. jei nurodytų asmeninių ir finansinių aplinkybių, pagal kurias reikėtų suteikti pagalbą, nėra;

4. jei asmuo vėluoja mokėti dalines įmokas arba
5. jeigu asmuo nepraneša apie esminį savo pajamų ar kitų finansinių aplinkybių pagerėjimą arba nenurodo naujo savo adreso.

16 Ar galiu apskųsti atsisakymą suteikti teisinę pagalbą?

Vokietijoje atskiriama konsultacinė pagalba ir teisinė pagalba (žr. 2 klausimą).

Dėl apylinkės teismo sprendimo, kuriuo atmestas prašymas suteikti konsultacinę pagalbą, galima pateikti apeliacinį skundą skubos tvarka (*sofortige Beschwerde*).

Jei teisinės pagalbos prašymas atmetamas, pareiškėjas dėl to teismo sprendimo per vieną mėnesį gali pateikti apeliacinį skundą skubos tvarka, jei ginčo suma pagrindinėje byloje viršija 600 EUR. Jei ginčo suma pagrindinėje byloje neviršija 600 EUR, apeliacinį skundą galima teikti tik tuo atveju, jei teismas teisinę pagalbą atsisakė suteikti remdamasis vien reikalavimu, susijusiu su asmeninėmis ir finansinėmis aplinkybėmis.

17 Ar teisinės pagalbos prašymas sustabdo senaties terminą?

Pateikus teisinės pagalbos prašymą bylą nagrinėjančiam teismui sustabdomas reikalavimo, kurį siekiama nustatyti arba vykdyti ir dėl kurio prašoma teisinės pagalbos, senaties terminas. Sustabdymas reiškia, kad senaties termino sustabdymo laikotarpis į senaties terminą neįskaičiuojamas.

Tačiau pateikus prašymą senaties terminas sustabdomas tik tuo atveju, jei apie teisinės pagalbos prašymą greitai pranešama kitai šaliai. Jeigu pranešimas pateikiamas vėliau, senaties terminas sustabdomas tik nuo tos dienos, kai kitai šaliai buvo pranešta apie teisinės pagalbos prašymą.

Daugiau informacijos pateikiama adresu

https://www.bmj.de/SharedDocs/Publikationen/DE/Beratungs_PKH.html

■ Paskutinis naujinimas: 07/08/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.